



## GUVERNUL REPUBLICII MOLDOVA

Nr. 1212-1

Chișinău « 09 » ianuarie 2014

### Biroul Permanent al Parlamentului

În temeiul articolului 73 din Constituția Republicii Moldova și articolului 28<sup>1</sup> din Legea nr. 317-XIII din 13 decembrie 1994 cu privire la Curtea Constituțională, se prezintă spre examinare, în mod prioritar, proiectul de lege pentru modificarea și completarea unor acte legislative, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 1076 din 30 decembrie 2013.

Responsabil de prezentarea în Parlament a proiectului de lege -  
Ministerul Apărării.

- Anexa:
1. Hotărârea Guvernului nr.1076 din 30 decembrie 2013 - 2 ex.
  2. Proiectul de lege pentru modificarea și completarea unor acte legislative.
  3. Nota informativă.
  4. Avizul Centrului Național Anticorupție.

Prim-ministru

IURIE LEANCĂ

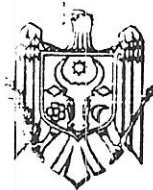
ex. D Cojuhari  
tel.:250311

SECRETARIATUL PARLAMENTULUI	
REPUBLICII MOLDOVA	
P.D.P. Nr. <u>3</u>	
« 09 »	01
2014	
Ora _____	

Casa Guvernului,  
MD-2033, Chișinău,  
Republica Moldova

Telefon:  
+373-2-237795

Fax:  
+373-2-242696



Parlamentul Republicii Moldova

# GUVERNUL REPUBLICII MOLDOVA

HOTĂRÎRE nr. 1076

din 30 decembrie 2013

Chișinău

**Cu privire la aprobarea proiectului de lege pentru  
modificarea și completarea unor acte legislative**

---

Guvernul HOTĂRĂȘTE:

Se aprobă și se prezintă Parlamentului spre examinare proiectul de lege pentru modificarea și completarea unor acte legislative.

Prim-ministru

IURIE LEANCĂ

Contrasemnează:



Ministrul apărării

Vitalie Marinuța

Ministrul justiției

Oleg Efrim

Ministrul finanțelor

Anatol Arapu

Ministrul muncii, protecției  
sociale și familiei

Valentina Buliga

## PARLAMENTUL REPUBLICII MOLDOVA

### LEGE

#### pentru modificarea și completarea unor acte legislative

Parlamentul adoptă prezenta lege organică.

**Art.I.** – Legea nr.156-XIV din 14 octombrie 1998 privind pensiile de asigurări sociale de stat (republicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2004, nr.42-44, art.247), cu modificările și completările ulterioare, se modifică și se completează după cum urmează:

1. La articolul 5, alineatul (2) se completează cu litera d) cu următorul cuprins:

„d) perioada îndeplinirii de către cetățean a serviciului militar prin contract sau alt serviciu asimilat acestuia (dacă nu este posibilă stabilirea pensiei militare în condițiile legii);”.

2. La articolul 8:

alineatul (3) va avea următorul cuprins:

„(3) Pentru perioada specificată la art.5 alin.(2) lit.a) și d), la determinarea bazei de calcul al pensiei, începând cu 1 ianuarie 1999, pentru serviciul militar în termen sau cu termen redus se ia în considerare salariul minim pe țară la data calculării pensiei, iar pentru serviciul militar prin contract se ia în considerare suma de asigurare echivalentă cu salariul mediu pe țară la data calculării pensiei. Pentru perioada specificată la art.5 alin.(2) lit.b), la determinarea bazei de calcul al pensiei se ia în considerare salariul minim pe țară la data calculării pensiei.”;

se completează cu alineatul (9) cu următorul cuprins:

„(9) Cheltuielile aferente includerii în stagiul de cotizare a perioadelor specificate la art.5 alin.(2) lit.a) și d) se acoperă de la bugetul de stat.”

**Art.II.** – La articolul 37 din Legea nr.489-XIV din 8 iulie 1999 privind sistemul public de asigurări sociale (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2000, nr.1-4, art.2), cu modificările și completările ulterioare, litera a) va avea următorul cuprins:

„a) a îndeplinit serviciul militar în termen sau cu termen redus, serviciul militar prin contract sau alt serviciu asimilat acestuia (dacă nu este posibilă stabilirea pensiei militare în condițiile legii);”.

**Art.III.** – Legea nr.162-XVI din 22 iulie 2005 cu privire la statutul militarilor (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2005, nr.129-131, art.168), cu modificările și completările ulterioare, se modifică și se completează după cum urmează:

1. Articolul 7:

la alineatul (2), cuvintele „ , denumite în continuare femeile-militari,” se exclud;

la alineatul (3), cuvintele „Femeile-militari” se substituie prin cuvintele „Militarii prin contract”.

2. La articolul 12 alineatul (2), cuvintele „și în stagiul de cotizare” se substituie prin cuvintele „și în perioada necontributivă a militarului asimilată stagiului de cotizare”.

3. Articolul 14:

titlul va avea următorul cuprins:

„Articolul 14. Timpul de serviciu și concediile”;

alineatul (6):

litera d) va avea următorul cuprins:

„d) acordarea concediului de maternitate pentru femeile care îndeplinesc serviciul militar prin contract”;

se completează cu litera e) cu următorul cuprins:

„e) acordarea concediului parțial plătit pentru îngrijirea copilului pînă la vârsta de 3 ani pentru militarul prin contract”;

la alineatul (7), propoziția a doua se exclude;

se completează cu alineatele (7<sup>1</sup>), (14) și (15) cu următorul cuprins:

„(7<sup>1</sup>) Concediul de maternitate militarului prin contract, inclusiv soției aflate la întreținerea militarului prin contract, și concediul pentru îngrijirea copilului pînă la vârsta de 3 ani se acordă conform dispozițiilor generale. Baza de calcul al indemnizațiilor de maternitate, al indemnizației pentru creșterea copilului pînă la împlinirea vârstei de 3 ani și al indemnizației pentru îngrijirea copilului bolnav în vîrstă de pînă la 7 ani o constituie venitul mediu lunar realizat de către militarul prin contact în ultimele 6 luni calendaristice anterioare lunii în care s-a produs evenimentul, similar persoanelor asigurate. Baza de calcul al indemnizației de maternitate acordate soției aflate la întreținerea militarului prin contract o constituie venitul mediu lunar al militarului prin contract. Indemnizațiile se plătesc la locul de serviciu al militarului prin contract, din bugetul de stat.”;

„(14) Rechemarea militarilor din concediu se admite numai în cazuri excepționale, prin ordinul conducătorului structurii militare.

(15) În caz de rechemare, militarul trebuie să folosească restul zilelor din concediu după ce a încetat situația respectivă sau la o altă dată stabilită prin

acordul părților. Folosirea de către militar a părții rămase a concediului anual obligatoriu se efectuează în temeiul ordinului conducătorului structurii militare. comandantului (șefului) unității militare. Pe lângă aceasta, dacă o parte din concediul nefolosit constituie 10 zile și mai mult, militarului i se acordă dreptul la o călătorie gratuită, precum și timpul necesar pentru călătorie la locul petrecerii concediului și întoarcerea înapoi, dar nu mai departe de punctul din care a fost rechemat.”

4. Articolul 32 alineatul (4):

la litera d), cuvintele „iar în cazul femeilor-militari care se află în concediul de maternitate sau de îngrijire a copilului” se substituie prin cuvintele „iar în cazul femeilor care îndeplinesc serviciul militar prin contract, care se află în concediul de maternitate sau militarilor care se află în concediul pentru îngrijirea copilului”;

la litera j), cuvintele „femeii-militar”, „femeia-militar” se substituie prin cuvintele „militarilor prin contract”, la cazul gramatical respectiv, iar cuvintele „în stagiul de cotizare” – prin cuvintele „în perioada necontributivă a militarului asimilată stagiului de cotizare”.

**Art.IV.** – Guvernul, în termen de 6 luni, va aproba actele normative necesare în vederea punerii în aplicare a prezentei legi.

**Președintele Parlamentului**

## NOTA INFORMATIVĂ

### la proiectul de lege pentru modificarea și completarea unor acte legislative

Proiectul de lege pentru modificarea și completarea unor acte legislative a fost elaborat de către Ministerul Apărării, la indicațiile cu nr.1212-371 din 14 noiembrie 2012 a Prim-ministrului Republicii Moldova, întru executarea Hotărârii Curții Constituționale nr.12 din 01.11.2012 „Pentru controlul constituționalității unor prevederi ale art.32 alin.(4) lit.j) din Legea nr.162-XVI din 22 iulie 2005 cu privire la statutul militarilor (*Sesizarea nr.12a/2012*)”.

#### **1. Legea nr.162-XVI din 22 iulie 2005 cu privire la statutul militarilor:**

La moment, prevederile în vigoare din Legea nr.162-XVI din 22 iulie 2005 cu privire la statutul militarilor (*articolele 7, 14, 32*) stabilesc că femeile care îndeplinesc serviciul militar prin contract beneficiază de concediul de îngrijire a copilului, pe când în privința bărbaților care îndeplinesc serviciul militar prin contract nu este reglementat asemenea drept.

La acest subiect, Curtea Constituțională a declarat neconstituțional cuvântul “femeii-” din cuvântul compus “femeii-militar” din art.32 alin.(4) lit.d) și lit.j) din Legea nr.162-XVI din 22 iulie 2005, prevederi care nu permit exercitarea de către bărbații, care *îndeplinesc* serviciul militar prin contract, a dreptului la concediu pentru îngrijirea copilului, astfel Curtea constatând o discriminare a militarilor de sex masculin în raport cu militarii de sex feminin în ceea ce privește dreptul la concediul pentru îngrijirea copilului și a egalității între femei și bărbați.

Întru asigurarea executării Hotărârii Curții Constituționale nr.12 din 01.11.2012 și a Adresei Curții prin care se constată existența lacunelor în legislație și prin care se cere organelor respective înlăturarea lacunelor privind acordarea concediului de îngrijire a copilului militarilor, fiind necesară reglementarea legală exhaustivă a condițiilor și modalităților în care acest drept poate fi exercitat, având în vedere cerințele speciale ale armatei, și că drepturile militarilor, în unele cazuri, ar putea fi supuse unor restricții mai mari decât cele autorizate pentru civili, prin proiectul de lege se propun următoarele amendamente:

- modificarea cuvântului compus “femeii-militar” prin cuvântul „militarii prin contract”, respectiv, „femeile care îndeplinesc serviciul militar prin contract” (*în articolele 7, 14, 32*);

- reglementarea expresă a acordării concediului de maternitate pentru femeile care îndeplinesc serviciul militar prin contract și a concediului parțial plătit pentru îngrijirea copilului până la vârsta de 3 ani pentru militarul prin contract, precum și a indemnizațiilor respective, inclusiv a indemnizației pentru îngrijirea copilului bolnav în vârstă de până la 7 ani și a bazei de calcul și a sursei de plată a indemnizațiilor (*Art.III - lit.d) și lit.e) din alin. (6), alin. (7<sup>1</sup>), art.14*);

- reglementarea legală a rechemării din concedii a militarilor, ținând cont de prevederile existente în pct.135, 136 din Regulamentul cu privire la modul de îndeplinire a serviciului militar în Forțele Armate, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.941 din 17.08.2006 (*Art.III - din.(14) și alin.(15) art.14*);

- excluderea prevederilor discriminatorii din diferite legi și corelarea acestora pentru includerea serviciului militar, indiferent de forma de îndeplinire (*în termen sau prin contract*) în perioada necontributivă a militarului asimilată stagiului de cotizare (*Art.I - art.5 alin.(2) lit.d), art.8 și Art.II - art.37 alit.a), Art.III - art.12 alin.(2), art.32 alin.(4) lit.j*).

La moment, indemnizația pentru militarii care beneficiază/au beneficiat de concediu de îngrijire a copilului (*precum și a soției/soțului care se află la întreținerea militarului*), militarii fiind în calitate de persoane neasigurate, este echivalentă cu cea a persoanelor neangajate în câmpul muncii (șomeri și studenți) - 300 lei lunar, fapt ce constituie un element de discriminare a persoanelor, care activează în forțele armate în raport cu persoanele, care activează în alte domenii.

În consecință, are loc creșterea numărului adresărilor, inclusiv în instanțele judecătorești, din partea femeilor-militari, pe viitor și a bărbaților-militari, precum și din partea soției/soțului, care se află la întreținerea militarului împotriva Ministerului Apărării privind acordarea indemnizațiilor de maternitate și de îngrijire a copilului.

Astfel, pe parcursul anului curent în instanțele judecătorești, de diferite niveluri, au fost înaintate 8 cereri de chemare în judecată. Concomitent, numărul acestora este în permanentă creștere, ținând cont de faptul că după recunoașterea de către Curtea Constituțională a dreptului bărbaților la concediu de îngrijire a copilului astfel de adresări pot fi depuse și de către bărbații care îndeplinesc serviciul militar prin contract.

În contextul examinării dreptului la concediu pentru îngrijirea copilului și concediu parental prin prisma articolelor 16, 48 și 49 din Constituție, Curtea Constituțională a constatat că alocația aferentă concediului favorizează viața de familie și are în mod cert un impact asupra organizării acesteia (*v. pct.pct.65, 66 Hotărârea Curții Constituționale nr.12 din 01.11.2012*).

Ținând cont de faptul că legislația în vigoare privind asigurarea financiară a militarilor nu prevede plata pentru concediile nominalizate, în proiect se propune prevederea expresă la alin.(7<sup>1</sup>) din art.14 din Legea nr.162-XVI din 22 iulie 2005 a achitării indemnizațiilor aferente, ce ar corespunde minimului întreținerii vieții de familie. Baza de calcul a indemnizațiilor de maternitate, a indemnizației pentru creșterea copilului până la împlinirea vârstei de 3 ani și a indemnizației pentru îngrijirea copilului bolnav în vârstă de până la 7 ani o constituie venitul mediu lunar realizat de către militarul prin contact în ultimele 6 luni calendaristice anterioare lunii în care s-a produs evenimentul, similar persoanelor asigurate. Baza de calcul a indemnizației de maternitate acordate soției aflate la întreținerea militarului prin contract o constituie venitul mediu lunar al militarului prin contract. Indemnizațiile se plătesc la locul de serviciu al militarului prin contract din bugetul de stat

Având în vedere că restricțiile la exercitarea dreptului militarilor prin contract urmează să fie reglementate prin lege, se propune completarea art.14 din Legea nr.162-XVI din 22 iulie 2005 cu două alineate noi (14) și (15) ce vor reglementa condițiile de rechemare a militarilor din concediu în cazuri excepționale prin ordinul conducătorului structurii militare. Restricția dreptului la concediu este condiționată de cerințele specifice forțelor armate, atât în privința unui militar, bărbat sau femeie, care, din cauza unor factori, precum poziția sa ierarhică, raritatea calificărilor tehnice sau participarea sa la operațiunile militare de pe teren, nu poate fi ușor înlocuit în sarcinile sale, cât și în privința întregului efectiv al unității militare care urmează să execute anumite sarcini pe timp de pace și de război.

În perioada anilor 2009-2011 au beneficiat de concediul de îngrijire a copilului 83 de femei-militari, dintre care 37% (31/83) din femeile-militari nu au beneficiat integral de concediul respectiv până la vârsta de 3 ani.

Cheltuielile pentru plata indemnizațiilor sociale urmează să fie achitate în limita surselor bugetare alocate structurii militare, deoarece la planificarea bugetului se ia în considerare solda lunară deplină a tuturor militarilor prin contract existenți.

**2. La articolele 5 și 8 din Legea nr.156-XIV din 14 octombrie 1998 privind pensiile de asigurări sociale de stat și la art.37 din Legea nr.489-XIV din 08.07.1999 privind sistemul public de asigurări sociale (Art.I și Art.II):**

Conform art.7, 12, 32 alin.(4) lit.j) din Legea nr.162-XVI din 22 iulie 2005 „Cu privire la statutul militarilor” și art.124 și 126 din Codul muncii al Republicii Moldova, perioada aflării în serviciul militar și perioada concediului de îngrijire a copilului se includ în stagiul de cotizare militarului.

La moment, este prevăzut doar includerea serviciului militar în termen și cel cu termen redus în stagiul asimilat celui de cotizare, conform articolelor 5 și 8 din Legea nr.156-XIV din 14 octombrie 1998 „Privind pensiile de asigurări sociale de stat”, art.37 lit.a) din Legea nr.489 din 08.07.1999 „Privind sistemul public de asigurări sociale”.

Din anul 1999 și pînă în prezent, prevederile privind includerea serviciului militar în stagiul de cotizare nu sunt aplicabile, datorită lacunelor din legislația în vigoare ce nu permit includerea perioadelor aflării în serviciul militar și concediului de îngrijire a copilului în stagiul de cotizare a militarului și a cetățeanului care a îndeplinit serviciul militar prin contract. Astfel, în prezent, militarii în termen, cei cu termen redus, spre deosebire de militarii care îndeplinesc serviciul militar prin contract, care se află în situații similare sau comparabile, beneficiază de tratament preferențial și că această distincție este discriminatorie în raport cu militarii prin contract.

Avînd ca bază constatările și adresa Curții Constituționale de înlăturarea a lacunelor legislative și de reglementarea legală exhaustivă a condițiilor și modalităților în care acest drept poate fi exercitat (*v. vezi.pt.52-54 din Hotărîrea Curții Constituționale nr.12 din 01.11.2012*), la art.5 alin.(2) lit.a) și lit.d), art.8 alin.(3), (9) din Legea nr.156-XIV din 14 octombrie 1998 și la art.37 din Legea nr.489-XIV din 08.07.1999 se propune includerea perioadei aflării cetățeanului în serviciul militar în stagiul asimilat celui de cotizare, precum și a bazei, modului de calcul al pensiei pentru cetățenii respectivi.

Neincluderea serviciului militar prin contract în stagiul asimilat celui de cotizare constituie o inechitate și inegalitate între categoriile respective de militari. Serviciul militar, indiferent de forma sa – în termen sau prin contract, este în strînsă legătură cu securitatea statului și, prin urmare, esențial pentru interesele vitale ale statului, urmînd a fi asigurată și protecția din partea statului a cetățenilor care și-au dedicat o anumită perioadă de timp serviciului în interesul și în beneficiul statului, în speță – în interesul securității Republicii Moldova. Neincluderea perioadei serviciului militar în stagiul asimilat celui de cotizare la calcularea pensiei generale pentru cetățenii eliberați din serviciu militar, fără a avea dreptul la pensia militară, diminuează protecția socială a persoanelor care au îndeplinit o anumită perioadă serviciul militar (*ex.: 2 ani, 5 ani, 9 ani, 12 ani, etc.*) și au realizat alte stagii în alte domenii ale economiei naționale.

În perioada din 1999 și pînă în prezent, în total au fost eliberați peste 1614 militari prin contract ai Armatei Naționale, fără dreptul la pensie militară (*în medie aproximativ 100 de militari pe an*). Numărul acestor cetățeni nu poate fi estimat

pentru calcularea cheltuielilor anuale necesare de la bugetul de stat. Respectiv, cheltuielile aferente includerii serviciului militar în stagiul asimilat celui de cotizare nu pot fi determinate, deoarece acești cetățeni vor căpăta dreptul la pensie peste 30 de ani la atingerea vârstei de 62 de ani. În prezent, acești militari au vârsta, respectiv, 30-40 ani. O parte din militari nu vor utiliza aceste facilități din motivul că ei pînă la atingerea vârstei de 62 de ani vor avea o vechime în muncă care le dă posibilitatea stabilirii pensiei indiferent de stagiul militar, totodată, urmează să fie luat în considerație și factorul demografic.


La expirarea termenului de 20-30 de ani, anual se vor adresa în organele de resort pentru stabilirea pensiei și includerea stagiului serviciului militar în stagiul asimilat celui de cotizare în jur de 15-20 persoane, estimativ cheltuielile suplimentare vor fi de pînă la 200.000 lei anual.

La elaborarea proiectului de lege pentru modificarea și completarea unor acte legislative s-a ținut cont atît de practica constituțională, cît și de practica instanțelor naționale judecătorești. Cu referite la aspectul privind includerea în vechimea calendaristică a serviciului militar a perioadei concediului de îngrijire a copilului pînă la 3 ani, ținem să menționăm că Curtea Constituțională prin Hotărîrea nr.12 din 01.11.2012 a *sistat procesul* pentru controlul constituționalității sintagmei “dar nu se include în vechimea calendaristică a serviciului militar” din art.32 alin.(4) lit.j) din Legea nr.162-XVI din 22 iulie 2005 cu privire la statutul militarilor, ceea ce prezumă constituționalitatea acestor prevederi legale. Cu toate acestea, instanțele naționale de judecată considerînd această categorie de persoane defavorizate în raport cu alte categorii, promovează decizii în favoarea includerii în vechimea calendaristică a serviciului militar a perioadei concediului de îngrijire a copilului pînă la 3 ani, ceea ce contravine prevederilor art.32 alin.(4) lit.j) din Legea nr.162-XVI din 22 iulie 2005 cu privire la statutul militarilor și Hotărîrii Curții Constituționale nr.12 din 01.11.2012 (*în acest context, vezi hotărîrile Curții Supreme de Justiție în cazurile Natalia Corjevan vs. Ministerul Apărării dosarul nr.3r-1152/12 și Tatiana Demiohina vs. Ministerul Apărării dosarul nr.3ra-986/13*). Un alt aspect, examinat în litigiile menționate, este dacă militarul prin contract este sau nu persoană asigurată sau neasigurată, deoarece în funcție de acest criteriu depinde mărimea indemnizației pentru creșterea copilului.

Situația actuală existentă în legislația în vigoare privind protecția socială a militarilor prin contract, precum și practică jurisdicțională creată, impune necesitatea promovării modificărilor și completărilor vizate.

Proiectul de lege pentru modificarea și completarea unor acte legislative a fost definitivat de comun cu Ministerul Muncii, Protecției Sociale și Familiei, Ministerul Finanțelor, Ministerul Justiției, Ministerul Afacerilor Interne, Centrul pentru Drepturile Omului din Moldova, Centrul Național Anticorupție.

Ministru



Vitalie MARINUȚA